

BYABLADET

februari 2020

Alf-Martin, bilbyggare.

SKRAM
TRASK
BYGDEN

Skråmträskbygdens
Byaförening
www.skramtraskbygden.se

Alf-Martin bygger egen bil

Det är nog inte många som har som projekt att bygga en egen bil, men Alf-Martin Fagertun, Skråmträsk, förverkligar nu en gammal dröm om att göra just detta. År 2014 köpte han tillbaka sin gamla rostiga Volvo Duett som skrot, och jobbar nu hemma i sitt garage med att göra om den till en liten lastbil/pickup. Han började med att dela bilen, lagade ramen, motorn, framvagnen och bakaxeln, och nu arbetar han med hytten. Det är inga problem med att få tag på vare sig nya eller begagnade delar, berättar Alf-Martin, och han tycker det är roligt att hitta på egna lösningar för att få allt att fungera. Det svåra, säger han, är plåtjobbet, slipning, spackling mm. Han ser förstås fram mot att få bilen klar, så att han kan börja använda den, men än återstår mycket jobb tills dess att vi kan få se den rulla på vägarna.

Ann-Gerd

Gubbhockey

Nyårsaftonens traditionella gubbhockey i Bjurfors lockade 21 hugade spelare i varierande åldrar. Man delade upp i ett svart och ett rött lag. Resultatet är det ingen som minns, men roligt hade alla deltagare. Måndagar kl. 19:30 är den ordinarie tiden för vinterns gubbhockey och man ställer inte in även om det skulle råka ramla ner snö i varierande mängder. Skulle det vid något tillfälle ändras tid, så meddelas detta på Facebook i flera olika grupper. Rinken kallas f.ö. numera för Algotshov. Detta efter Algot Andersson, som var den som rådde om marken där banan är belägen.

Sten

Senaste och längsta matchen

Den 15 februari i år, så är det 10 år sedan den sista (senaste?) tävlingsmatchen i ishockey spelades i Bjurfors. Det var en playoffmatch mot Vännäs och det kom att bli den längsta matchen som har spelats på arenan. Matchen avgjordes 14:53 in i den femte perioden, när Vännäs gjorde det avgörande 2–3 målet. När matchen inleddes var det ca 8–9 minusgrader, men innan den var avgjord, så hade kvicksilvret krupit ner mot –20. Matchen tog så lång tid att Norran inte fick med slutresultatet i tidningen dagen efter.

Sten

Informationsmöte – Vindkraftspark i Blåbergsliden

Onsdag den 26/2 kl. 18:30 i skidstugan i Ljusvattnet (vid fotbollsplanen).

I Blåbergsliden ungefär 5 km väster om Ljusvattnet kommer Holmen att uppföra en vindkraftspark bestående av 26 vindkraftsverk. Investeringen uppgår till 1,3 miljarder och parken väntas vara klar i slutet av 2021.

Samtliga intresserade är välkomna på mötet och anmälan ska ske senast 20/2 till blabergsliden.vindkraft@holmen.com. Ange antal personer du vill anmäla och eventuella matallergier. Saknar du möjlighet att skicka e-post kan du skicka ett sms eller ringa till Åke Nyhlén, Holmen Energi, på 070–580 52 20. Holmen bjuder på kaffe, saft och smörgås. Varmt välkommen!

Zakarias Pante

Årsmöten

- **EFS:** söndag 16 februari kl. 11 i bönhuset.
Tal av Karin Carlsson, servering av smörgåstårter och därefter börjar förhandlingarna. Vid årets slut var vi 51 medlemmar. Vi tar gärna emot fler medlemmar, hör av dig till styrelsen. Medlemsavgift är 120 kr för de över 25 år, 60 kr för yngre.
- **Skrämträskbygdens Byaförening:** söndag 23 februari kl. 19 i bönhuset.
Byaföreningens olika grupper sköter många av de saker som gör det så roligt att bo i bygden. Till exempel Liabacken, badstranden, motionslådorna, bagarstugan och bybladet. Medlemsavgifterna är viktiga för att vi ska ha råd att fortsätta göra allt detta. Ju fler vi är som betalar desto mer har vi möjlighet att göra! Medlemsavgiften är 100 kr/person eller 250 kr/familj som betalas in på plusgiro 137 65 61-5 eller Swish 123 149 24 79.
- **Jaktklubben:** måndag 9 mars kl. 19 i bönhuset.
Sedvanliga mötes-förhandlingar, vi bjuder på fika.
- **Fastighetsbolaget:** söndag 3 maj kl. 18 i bönhuset.
- **Samfällighetsföreningen:** söndag 3 maj kl. 19 i bönhuset.

Inger L, Håkan, Joacim Ledin, Per-Olov

Historiskt

Det har nu gått 150 år sedan allvarlig svält härjade i våra trakter. De första åren på 1860-talet var svåra, med lågkonjunktur och missväxt. Så kom då katastrofåret 1867, när befolkningen redan var utarmad. Kylan och snön höll i sig långt in i juni och isen lär ha legat på sjöarna ända till midsommar. De i Skellefteåtrakten som hade utsäde kvar, började så 19 juni. Då låg fortfarande snö i skogen och betet var nästan obefintligt. I slutet av augusti kom sedan nattfrost och förstörde den lilla skörd man hoppats på. Myndigheterna agerade långsamt och trots att pengainsamlingar gjordes i såväl Sverige som utomlands så kom ytterst lite hjälp fram. När Bottenviken frös till så kom inga fartyg fram och järnvägen var ju ännu inte utbyggd. Andra långväga transporter var nästan omöjliga vid den tiden.

Vintern 1867-68 var säkert svår för alla men svårast drabbades de som inte hade egna jordbruk. Om man tittar på dödstalen i Skråmträsk så såg de ut så här: 1866: 5 personer, 1867: 7 personer, 1868: 13 personer, 1869: 1 person.

Bland de 20 personer som avled i Skråmträsk 1867-68 var 11 "inhyses" enligt kyrkböckerna. Det innebar att de inte var jordägare eller barn till jordägare. Fyra var äldre "föregångsmän", dåtidens pensionerade bönder och bondhustrur. Bland de övriga 5 var två bondhustrur, två barn och en var kakelugnsmakare. Alla var förstas drabbade men statistiken skvallrar om vem som hade det svårast. Dödsorsaken går inte att utläsa av kyrkböckerna men troligtvis var det ren svält och sjukdomar orsakade av undernäring. Tidningarna rapporterade om hopar av tiggare ute på vägarna och Skråmträsk var säkert inget undantag.

En familj i Skråmträsk som sticker ut i kyrkböckerna förlorade två familjemedlemmar. Hustrun dog i augusti 1868 och en hemmavarande dotter dog i september samma år, 33 år gammal. Två barn hade dött före 1868 och mannen var gift för andra gången sedan första hustrun dött. Mannen hamnade 1869 på Långholmen i Stockholm, dömd för "andra resan stöld, straffarbete 2 år och 6 månader samt förlust av medborgerligt förtroende i 10 år". Redan 1830 hade han blivit dömd för stöld men nu hade han blivit påkommen igen, den här gången för "stöld av kreatur på bete". Han avled på Långholmen år 1870 vid en ålder av 66 år och efterlämnade 5 barn med en ålder mellan 3-20 år. De yngre barnen kom som fattigbarn till familjer i byarna runt omkring, medan de äldsta pojkarna fick ta drängtjänst. När flickorna kom upp i 13-årsåldern fick de ta piggtjänster runt om i socknen. Den näst äldste sonen Gustaf kom som dräng till Lund och gifte sig med bondens dotter redan i 20-årsåldern. Han fick också överta hemmanet. Turen höll dock inte i sig särskilt länge eftersom han drunknade redan 1884.

Svältåren gav förstas efterdyningar i många år, med sjukdomar och konkurser, men efter de här åren har inte Skellefteåbygden drabbats av missväxt och hunger som på något sätt liknar den vi hade 1867-68.

Barn födda 2019

Skråmträskbygden berikades med ett antal nya barn under 2019. Här kommer en kort presentation av dessa:

- Fredrik Burlin och Isabell Lundberg, Skråmträsk, fick i mars en flicka som heter Lo.
- Marcus Karlsson och Cecilia Burlin, Skråmträsk, fick i mars en flicka som heter Signe.
- Astrid Lindgren och Christian Jonsson, Ljusvattnet, fick i maj en flicka som heter Alida.
- Anton Åström och Sandra Söderlund, Skråmträsk, fick i juni en pojke som heter August.
- Marcus och Mina Wikström, Skråmträsk, fick i juli en flicka som heter Jill.
- Emil Öhlund och Caroline Sommerich, Skråmträsk, fick i augusti en pojke som heter Lias.
- Robin Friberg och Emma Ronneklev, Bjurfors, fick i september en pojke som heter Melvin.
- Robin Dybro och Sanne Norgren, Skråmträsk, fick i september en pojke som heter Zeth.
- Johannes och Jenny Andersson, Brännkälen, fick i september en flicka som heter Alice.

Vi från byabladet säger stort grattis till föräldrarna och önskar småttingarna välkomna till världen.

Cecilia

Barngympa

Onsdag den 5 februari 18.00-19.00 startar IFK Bjurfors barngympan i Skråmträsk gympasal! Detta gäller för barn födda mellan 2008–2014. Barn-gympans syfte är att låta barnen prova på olika sporter, leka, röra på sig och ha roligt. Barn som vill vara med får gärna komma med önskemål på aktiviteter. Föräldrar som kan tänka sig att ställa upp och hjälpa till sökes, det blir lättare om man är några stycken! Enda kravet för att delta är att vara medlem i IFK Bjurfors (bg 5620–4100: 50 kr/barn eller 250 kr/familj). Välkomna!

Cecilia

Elljusspåret

Motionsspåret i Bjurfors prepareras kontinuerligt under vintern. Sträckan på spåret är ca 2,5 km och är väldigt varierande med både uppför och utförlöpor. Startplatsen mitt emot gamla bönhuset är upplyst med en lampa. För att tända belysningen efter spåret så drar man i ett snöre som finns vid startplatsen. Då tänds belysningen och den lyser ca 1 timme. När man varvar så kan man dra i snöret igen för att få ytterligare en timmes belysning. Eller så låter man bli att dra för att motivera sig att åka andra varvet ännu snabbare...

Sten

Repliften

Repliftsgruppen i Skråmträsk hälsar att det var roligt att så många var med på senaste liftvaktutbildningen. Även Norran var där och gjorde ett reportage (som publicerades den 20/1). Om någon missade utbildningstillfället så hör av er till någon i liftgruppen så kör vi en genomgång någon helg när det passar. Vi vill också påminna er om att betala in medlemsavgiften till byaföreningen vilket vi har som krav på alla liftskötare.

Jörgen, Stefan, Marcus och Emil

Byagruppsmöte

Det årliga mötet med byaföreningens ansvarsgrupper hölls den 27 januari. Då tar man upp vad grupperna gjorde förra året och vilka planer man har för det kommande året.

- Badstrandsgruppen fyllde sand på badstranden i somras. Det behövs en översyn av gräsklipparna. Eventuellt måste åkgräsklipparen bytas ut eller ska istället en traktor med betesputs hyras in. Skräp ska tas med hem från badstranden eftersom soptunnan är borttagen.
- Repliftsgruppen installerade ett elektroniskt hänglås på maskinhuset i fjol. Alla liftvakter var tvungna att genomgå en förbättrad utbildning för att få behörighet att köra liften. Ny belysning sattes upp i höst. Även från Liabacken ska skräp tas med hem eftersom soptunnan avlägsnats. Marcus Karlsson är ny i gruppen.
- Byabladsgruppen gav ut fem nummer av byabladet under förra året och uppdaterade hemsidan. På mötet diskuterades möjligheten om att finansiera bladet med hjälp av annonser. Personporträtt och vad som skrevs i byabladet för 25 år sen var några förslag till förnyelse av byabladets innehåll.
- Bagarstugegruppen höll igång bagarstugan som från förra året bokas på byaföreningens hemsida. Bakbordet behöver fixas till eftersom det är ojämnt. En elektronisk skrämmare ska inköpas för att hålla möss borta.
- Vattengruppen har skött om kalkfilteranläggningen som byaföreningen äger. Det andra reduktionsfisket i Skråmträsk utfördes i höstas. Kommunala bidrag finansierar gruppens verksamhet.

Håkan

Tage

Är du en av dem som kommer ihåg vad du gjorde den 28 september 1994? Det var då färjan Estonia sjönk under färd från Tallinn till Stockholm. Tage Hellgren var på tjänsteresa och med på den båten. På EFS cafékväll i bönhuset den 25 januari berättade han om sina upplevelser under den resan. Problemen började under stormigt väder vid 1-tiden på natten. Båten kantrade mer och mer. Belysningen slocknade. Han såg en livräddningsbåt en bit från fartyget och bestämde sig för att ta sig dit. Efter en simtur lyckades han ta sig ombord på den delvis vattenfyllda båten. Omkring fem timmar blev han ensam kvar där innan han blev räddad av en ytbärgare från en helikopter. 852 personer omkom och 137 räddades. För Tages anhöriga blev det en orolig väntan på besked om han fanns bland de räddade.

Håkan

EFS loppis

Vi har även i år fått skicka ungefär 33 000 kr till Aira sjukhus från Loppis i gamla lanthandeln. Vi är glada och tacksamma att det gått så bra trots att vi haft öppet mindre än vanligt p.g.a. olyckan som vi drabbades av, men vi ser framåt med tillförsikt. Tack för allt stöd.

Inger och Östen Lundström

Hederspris till Asta och Erik

"Amerikansk basket möter norrländskt hantverk klassisk modell med egen touch". Så beskrivs de skor, sneakers, som gav Asta och Erik Hellgren pris på den stora designmässan Formex, som anordnas årligen i Stockholm. Mässan premierar "intressant, kvalitativ och tidstypisk design". Omkring 800 utställare finns där, och över 20 000 besökare per gång. Bland många nominerade produkter vann alltså dessa skrämträskkor i kategorin "Folkets val". Vi gratulerar!

Ann-Gerd

Lantmäteriförrättningen

Vi väntar fortfarande på att Lantmäteriet ska kalla till ett möte för att slutföra det projekt som samfällighetsföreningen påbörjade för mer än ett år sedan. Tanken var att mötet skulle ha hållits före semestrarna 2019 men sedan kom barnledigheter, personalbyten och annat emellan. Från föreningens sida har vi legat på för att få mötet till stånd. Så vitt vi kan förstå så är alla andra formaliteter klara och vi har gott hopp om att mötet kan hållas före majstämman i år.

Per-Olov

EFS

ons 12 feb 13.00	Onsdagsträff. Ann-Gerd Antonsson berättar, servering.
sön 16 feb 11.00	EFS årsmöte. Karin Carlsson, vi bjuder på smörgåstårter.
sön 8 mar 11.00	Skotergudstjänst i Liabacken. Karin Carlsson, medtag fika.
sön 15 mar 11.00	Gudstjänst. Birgitta Kågström, Övre Kågedalens sång (ÖKSM).
ons 18 mar 13.00	Onsdagsträff. Lars Jonsson berättar om gamla brev.
sön 22 mar 11.00	Salt gudstjänst. Barngrupper o ledare.
fre 10 apr 11.00	Långfredag. Vi läser Jesu lidandes historia och sjunger påskens psalmer.
sön 19 apr 11.00	Mässa. Tage Andersson
ons 22 apr 13.00	Onsdagsträff. Elisabeth o Pär-David Carlsson.
tor 30 apr 18.15	Valborgsfirande. Spårana fr Stures garage. 19.00 i bönhuset: Karin Carlsson, lotteri, fiskdamm m.m.
sön 10 maj 11.00	Gudstjänst. Lars o Birgit Lundström.
sön 7 jun 11.00	Gudstjänst i Kyrkbäcken. Pär-David Carlsson.

Inger L

5-årsjubileum på Handlarn

Lördag 29 februari firar vi 5-årsjubileum på Handlarn. Vi bjuder på fika och provsmakning av lite olika produkter under våra ordinarie öppettider kl. 10-14. Välkommen!

Asta & Erik

Liadag

Söndag den 15 mars kl. 11-14 är repliften i Liabacken igång och byaföreningen säljer hamburgare, läsk, kaffe och fikabröd.

Håkan

BYABLADET ges ut av Skråmträskbygdens byaförening som verkar för utvecklingen av byarna som ingår i Skråmträsk skolområde.

Är du inte redan medlem i Skråmträskbygdens Byaförening så kan du betala årsavgiften på **plusgiro 137 65 61-5** eller till **swishnumret 123 149 24 79**.

Årsavgift: 100 kr/person eller 250 kr/familj.

Byabladets redaktion: Håkan Nordmark, Regina Lindgren, Per-Olov Andersson, Cecilia Burlin, Ann-Gerd Antonsson och Sten Sjöberg.

Utgivningstillfällen: februari, april, juni, september och november.